

pneumologie

prof. dr. Geert Verleden, prof. dr. Robin Vos,
prof. dr. Lieven Dupont, prof dr. Laurent Godinas

thoraxheekunde

prof. dr. Paul De Leyn, prof. dr. Dirk Van Raemdonck,
prof. dr. Laurens Ceulemans, prof. dr. Herbert Decaluwe,
dr. Hans Van Veer, prof. dr. Lieven Depypere,
prof. dr. Philippe Nafteux

cardiologie

prof. dr. Johan Van Cleemput, dr. Walter Droogné,
prof. dr. Gábor Vörös, prof. dr. Lucas Van Aelst,
prof. dr. Bjorn Cools*

* pediatrie cardiologie

cardiale heekunde

prof. dr. Bart Meyns, prof. dr. Paul Herijgers,
prof. dr. Bart Meuris, prof. dr. Filip Rega,
prof. dr. Wouter Oosterlinck, prof. dr. Peter Verbrugghe,
prof. dr. Steven Jacobs, prof. dr. Tom Verbelen

anesthesiologie

prof. dr. Arne Neyrinck, prof. dr. Steffen Rex,
dr. Dieter Van Beersel, dr. Sofian Bouneb

intensieve geneeskunde

prof. dr. Catherine Ingels, dr. Erwin De Troy,
dr. Jan Muller, prof. dr. Dieter Dauwe, dr. Bart Jacobs
prof. dr. Dirk Vlasselaers*, dr. Lars Desmet*

* intensieve geneeskunde kinderen

pathologische ontleedkunde

prof. dr. Birgit Weynand

teams OKa – perfusie - ITE – hospitalisatie

Laura Van Lishout, Luc Hoppenbrouwers,
Karlien Degezelle, Nancy Vandenberg,
Annelies Wilderjans,
Griet Van Aelst en verpleegkundig team
longtransplantatie E650
Reginald Alaerts, Patricia Eraets

verpleegkundig specialist longtransplantatie

Veronique Schaevers

gespecialiseerde verpleegkundige dagzaal longtransplantatie

Geert Celis, Christel Jans, Chris Rosseel,
Mieke Meelberghs, Nancy Wouters, Inge Reinquin,
Emilie Luscomb

secretariaat longtransplant dagzaal

Arlette Coomans, Relinde Eerlingen, Ingrid Verbeeck

transplantatiecoördinatie

Karen Denaux, Dirk Claes

sociaal werk

Dirk Delva

clinical support manager

Hanne Bielen

kinesitherapie

Jaana Meiesaar

ergotherapie

Benja Maesen

psychologische support

Tania Rogach, Trudy Havermans

dieetadvies

Jasmien Van den Bergh, Machteld Mattheus,
Floor Wynants

Zorgprogramma (hart-)longtransplantatie

Het afgelopen jaar 2022 was andermaal een abnormaal jaar, met nog heel wat covid-19 restricties en daardoor terug een daling van de transplantactiviteit, zowel door een afname van het aantal donoren als door blijvende beperkingen tot ITE-opname en bedden op de afdeling, vooral door tekorten aan verpleegkundig personeel, een veralgemeend probleem na deze covid-19 pandemie.

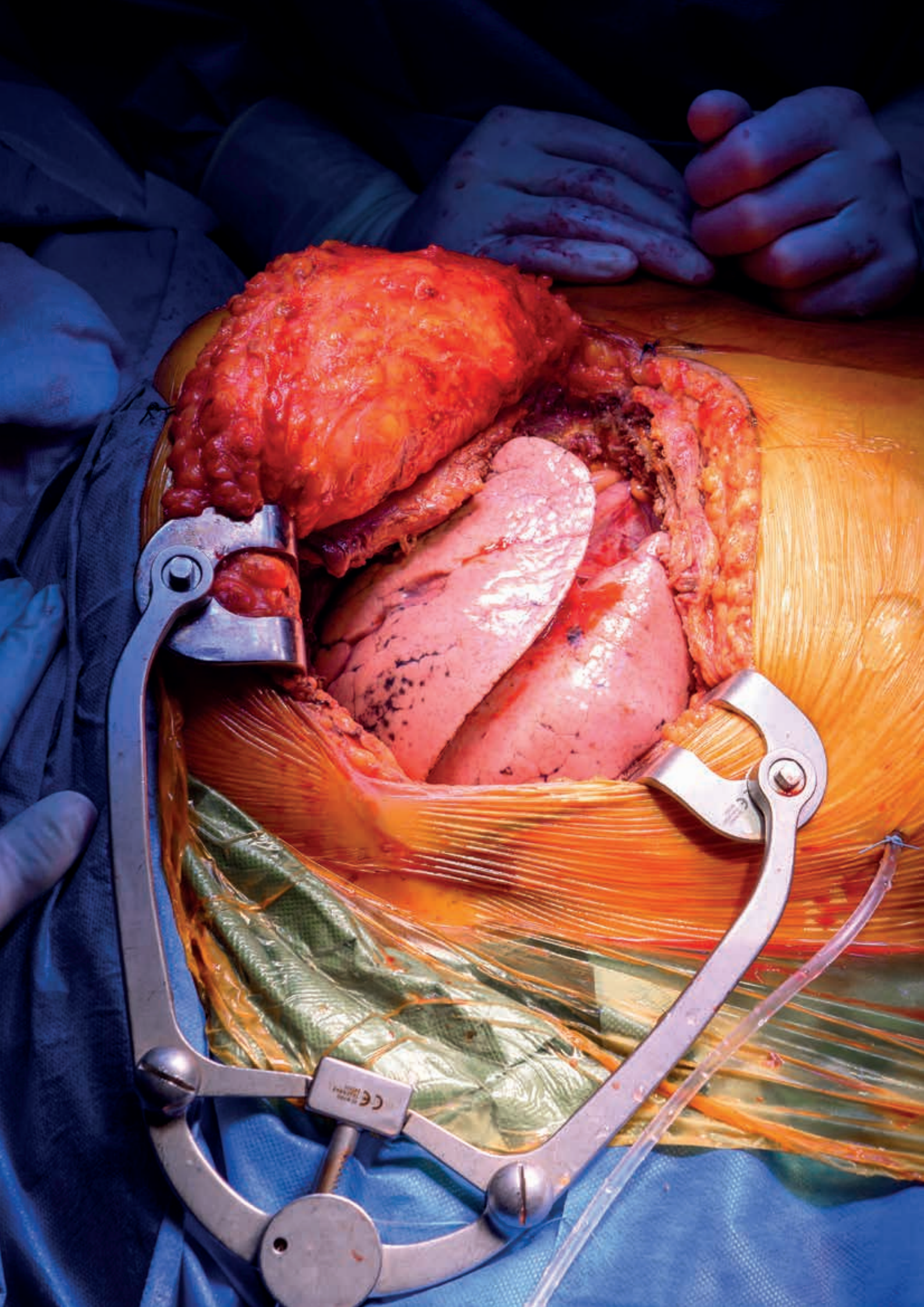
Er is het afgelopen jaar heel wat covid-19 gerelateerde mortaliteit geweest in onze longtransplantpopulatie, zeker na afbouw van de algemene hygiënische maatregelen in de maatschappij (mondmaskers op straat, in winkels, minder screening, enz..) en ondanks het feit dat wij onze patiënten vroegen dit verder te zetten, en mede ondanks massale vaccinatie en toediening van Evusheld®.

Niettegenstaande al deze problemen en beperkingen zowel in donoraanbod, het operatiekwartier, intensieve zorg, en de verpleegafdeling zijn we toch geëindigd met 57 longtransplantatieprocedures vorig jaar. De belangrijkste indicaties voor longtransplantatie zijn vergelijkbaar met vroegere jaren, alhoewel we een blijvende toename zien van longfibrose als indicatie (COPD van 48% naar 44% gedaald, longfibrose van 31% naar 38% gestegen, de andere indicaties blijven ongeveer stabiel. In UZ Leuven werd ook nog 1 bijkomende patiënt met covid-19 ARDS onder ECMO getransplanteerd met goed resultaat.

De gemiddelde wachttijd is verder gedaald, van 348 naar 213 dagen en de gemiddelde donorleeftijd is in 2022 stabiel gebleven op 52 jaar.

Voor meer informatie en contactgegevens kunt u terecht op de website van het transplantatieprogramma UZ Leuven:
www.uzleuven.be/nl/longtransplantatie-het-volledige-traject

(HART-) LONGTRANSPLANTATIE

TRANSPLANTATIEACTIVITEITEN

Ten opzichte van 2021 is het aantal ingrepen verder licht gedaald met 6,5%, opnieuw een vergelijkbare daling met 2019, wat nog altijd als gevolg van de covid-19 pandemie wordt verklaard met beduidend minder geschikte longdonoren. In 2021 zijn er 57 procedures uitgevoerd, waarvan 55 dubbelzijdige-longtransplantaties (waarvan 1 gecombineerd met een levertransplantatie) en 2 enkelzijdige longtransplantaties. Er werd opnieuw 1 dubbelzijdige longtransplantatie uitgevoerd bij een patiënt met post-covid-19 ARDS onder ECMO. Er werden 3 hertransplantaties uitgevoerd voor chronische afstoting.

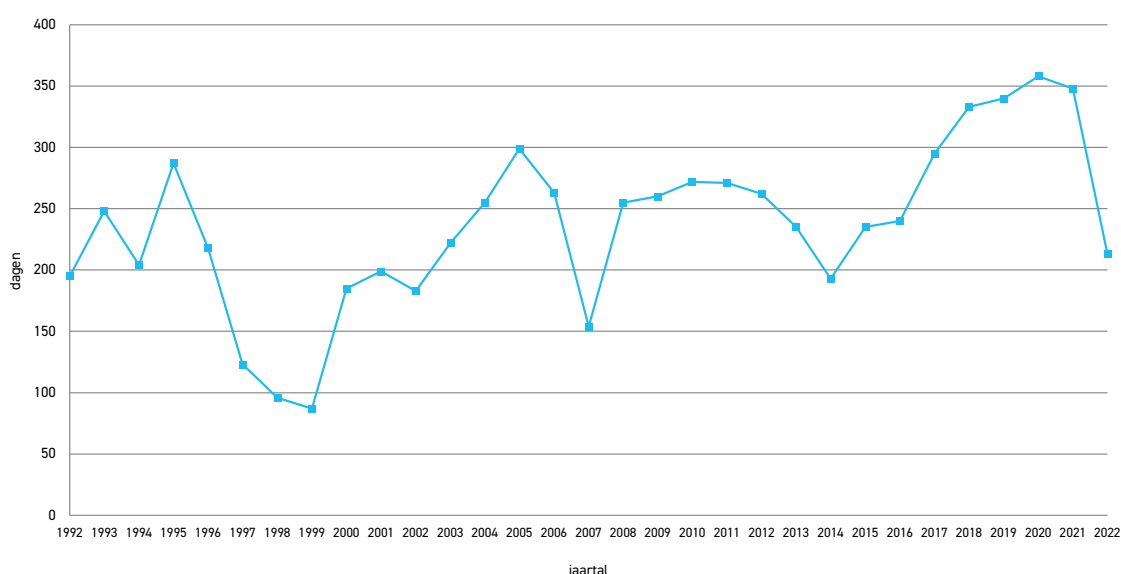
In 2022 gebruikten we voor de 1ste maal succesvol een nieuwe technologie van longbewaring, waarbij de longen op 6-8° C bewaard werden mbv de 'LungGuard' (Paragonix). Deze nieuwe techniek zal ons in staat stellen longen in de toekomst op een veilige manier langer te bewaren.

Tabel 3.1 Aantal (hart-)longtransplantaties UZ Leuven (1998-2022)

	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18	'19	'20	'21	'22
Hart-long	3	-	3	2	2	1	3	1	4	2	1	1	-	3	2	-	-	1	1	-	1	-	-	1	-
Unilateraal	2	8	4	10	10	15	14	9	19	7	8	4	7	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	2
Bilateraal	8	4	13	20	21	27	22	29	34	44	40	42	51	58	79	59	58	64	70	71	66	69	64	57	55
Totaal	13	12	20	32	33	43	39	39	57	53	49	47	58	62	81	59	58	65	71	71	68	69	65	61	57

De gemiddelde wachttijd is belangrijk gedaald van 348 dagen in 2021 (variatie 1 – 894 dagen) naar 213 dagen (variatie 1-896 dagen). Er was geen wachtlijstmortaliteit.

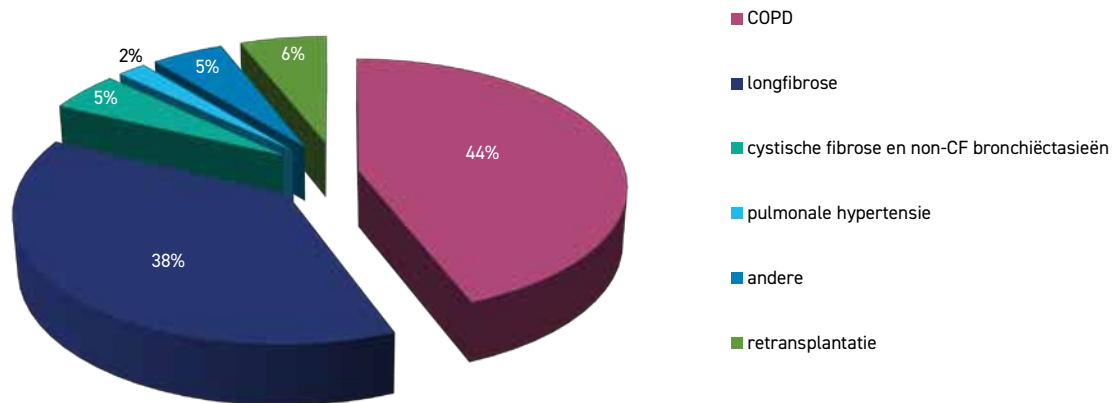
Figuur 3.16 Gemiddelde wachttijd sinds 1992

De indicaties voor longtransplantatie in 2022 zijn weergegeven in figuur 3.17.

COPD/emfyseem blijft de belangrijkste indicatie, waarbij het aantal procentueel nog wat verder gedaald is (44% in 2022, versus 48% in 2021 ten voordele van longfibrose als de 2de belangrijke transplantindicatie (38% in 2022 versus 31% in 2021). Binnen de ILD patiënten, vormen IPF en chronische hypersensitiviteitspneumonie de belangrijkste indicaties. Het aantal getransplanteerde CF-patiënten is verder gedaald naar 5% (6,2% in 2021), dit als gevolg van het toenemend gebruik van de CFTR regulerende medicatie, wat maakt dat CF-patiënten langer stabiel blijven.

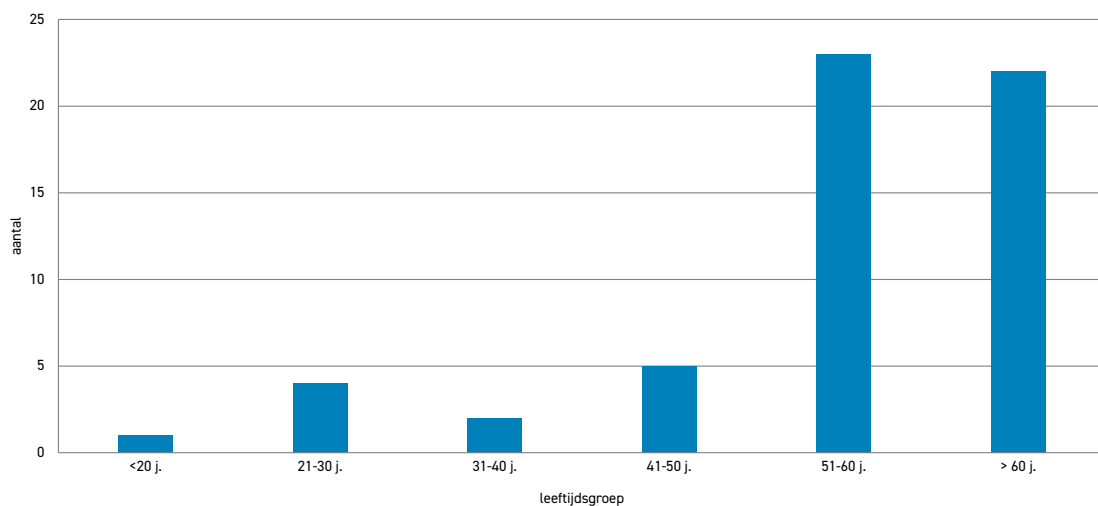
Figuur 3.17 Indicaties voor longtransplantatie in 2022 (percentage)

Figuur 3.18 geeft de leeftijdsverdeling weer van de receptoren. De gemiddelde leeftijd was 55 jaar, vergelijkbaar met 2021. We constateren opnieuw dat 45 van de 57 patiënten (79%) >50 jaar is, als weerspiegeling van de indicaties COPD en longfibrose.

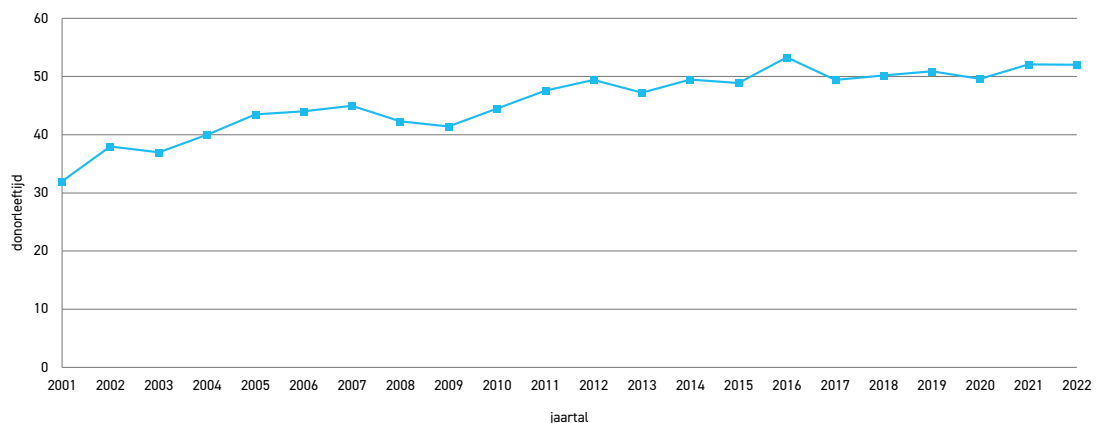
We zien een lichte daling van het aantal patiënten boven de 60 jaar (van 27/61 of 44% naar 22/57, of 39%).

Figuur 3.18 Leeftijdsverdeling van de receptoren in 2022 (n=57)

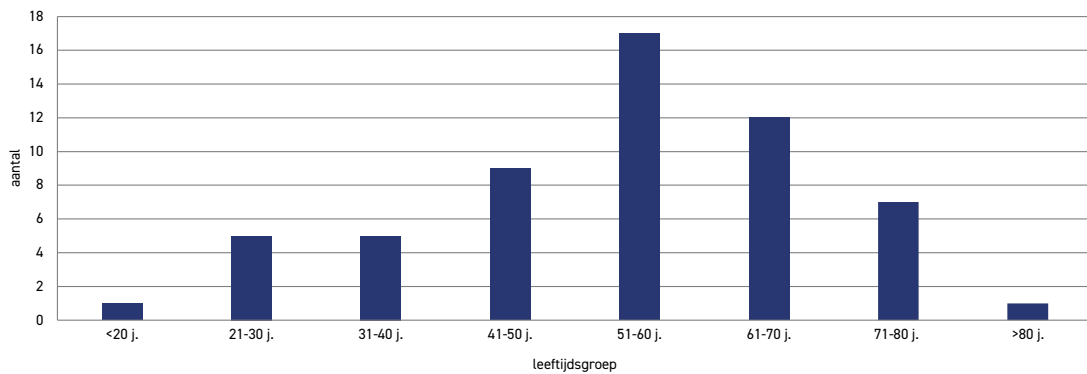
Figuur 3.19 geeft de gemiddelde leeftijd van de donoren weer sinds 2001. We zien een stabilisatie op 52j. in 2022 (variatie 12-81j.) versus 52,1j. (min. 18j.-max. 87 j.) in 2021.

Figuur 3.19 Gemiddelde donorleeftijd per jaar

In figuur 3.20 is de leeftijdsverdeling van de donoren weergegeven. We bemerken dat het aantal oudere donoren (>50 j.) blijft stijgen (37/57 of 65% in 2022 versus 33/61 of 54% in 2021).

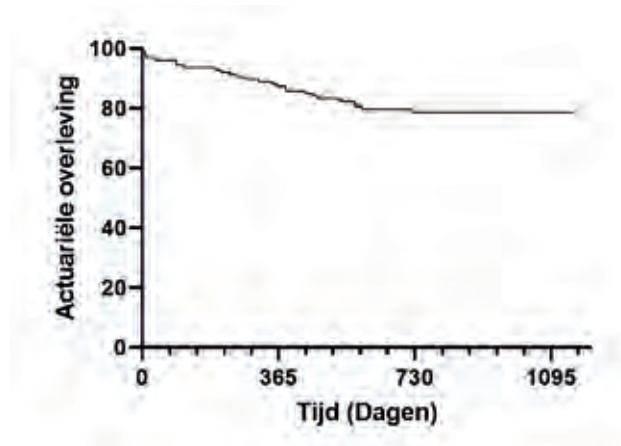
Figuur 3.20 Leeftijdsverdeling van de donoren

TRANSPLANTATIERESULTATEN

De actuariële overleving is tijdens de covid-19 pandemie licht gedaald, met een 1 en 3 jaaroverleving van 87% en 78,5% respectievelijk. Dit heeft deels te maken met de toegenomen mortaliteit tgv covid, die aan 5 extra patiënten het leven heeft gekost na een gemiddelde follow up van 427 dagen (min. 361, max. 763 dg), wat toch bewijst dat de covid-19 pandemie een significante impact heeft op de overleving. Er zijn nog geen vergelijkbare data beschikbaar in dezelfde periode in het register van de "International Society for Heart and Lung Transplantation" (ISHLT).

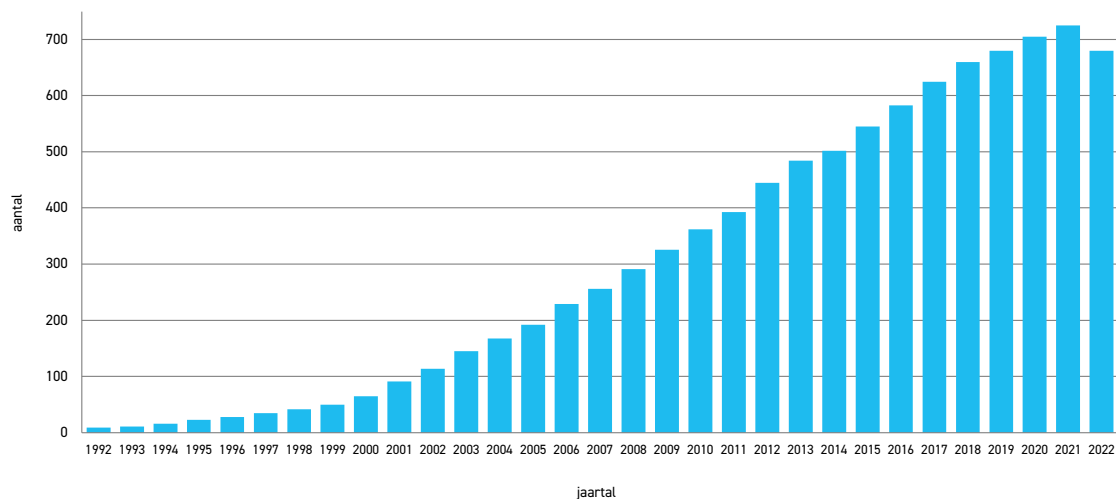
Figuur 3.21 Actuariële overleving van patiënten getransplanteerd in de covid-19 jaren 2020-2021 in UZ Leuven (n=121)

Figuur 3.22 geeft een overzicht van het aantal longtransplantatiepatiënten in actieve follow-up en het aantal transplantatie consultaties per jaar (fig. 3.23). Met een dalend aantal procedures en een belangrijke toegenomen sterfte ten gevolge van covid-19 infecties in het afgelopen jaar, is het cumulatief aantal patiënten in follow up voor de 1ste keer gedaald.

Niettegenstaande dit, is de ambulante activiteit ongeveer stabiel gebleven, mede als gevolg van de toediening van Evusheld® aan een groot deel van onze patiënten (fig 3.23).

Figuur 3.22 Cumulatief aantal patiënten in follow-up na (hart-)longtransplantatie

Figuur 3.23 Ambulante activiteit (dagzaalbezoeken) binnen het longtransplantatieprogramma

